

TELEGRAFUL ROMAN.

N° 41. ANULU XI.

Sabiiu 19 Maiu, 1863.

Telegrafulu iese de doua ori pe septemana: joia si Duminica. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la expeditura foiei; pe afara la c. r. poste, cu bani gata, prin scrisori francate, adresele catre expeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. car' pe o jumtate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

ru provinciele din Monarchia pe unu an, 8 fl. era pe o jumtate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 fl. pe 1/2 anu 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru doua ora cu 5 1/2 cr. v. a. pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Ordinea provisorie a afacerilor

pentru diet'a Marelui-Principatu Transilvania.

§ 35. Deaca e de lipsa seau de doritu, ca pentru darea dendeclurii si declaratiuni inaintea unui comitetu la vreo pertractare speciala sa se invite membrii de ai organeloru regimului, comitetulu are de a face invitarea prin presedintele dietei (§ 18 alu ordinei dietale prov.). Assemenea au dreptu comitetele, de a invita omeni de specialitate pentru ascultarea cu gur'a seau a-i provoca spre a-si da opiniunea in scrisu.

Presedintele, vice-presedintii Guvernului r. seau commissarii transi de acelu antaiu numitu au dreptulu de a fi de fatia la pertractarile comitetelor (§ 18 alu ord. dietale prov.).

§ 36. Comitetele au voia de a invita pre astfelu de membrii ai dietei, dela cari potu ascepta cunoscentia speciala a obieptului, de a lua parte la siedintie cu votu consultativu.

Proieptatorulu, deaca nu e insusi membru alu acelui comitetu, carui'a fu incredintiata preconconsultarea proieptului lui, la consultarile comitetului sa se invite celu putinu odata pentru de a-si motiva proieptulu, si si de altmintrea se pote invita de atatea ori, de cate ori crede comitetulu ca e cu scopu.

Presedintele si vice-presedintii dietei potu lua parte la siedintiele comitetelor tot deun'a, dar' fara dreptu de votare.

§ 37. Indata ce unu comitetu au finitu deplinu preconconsultarea concediuta lui, presedintele preda relatiunea despre hotaririle aduse presedintelui dietei.

§ 38. Deaca opiniunarea in lucrulu principalu aru depinde de o intrebare preliminaru, carea se pote decide in moduri felurite, e iertatu comitetului a propune dietei unu proieptu pentru deciderea acestei intrebări preliminare, si de a procede cu consultarea mai departe numai dupa deciderea lui.

§ 39. Deaca la o decisiune adusa prin majoritate de voturi seu la proieptulu unui comitetu catra dieta, o minoritate celu putinu de trei membrii cere a se propune dietei opiniunea minoritatii, aceeasi are dreptulu, a o alatura la relatiune seau proieptu, si spre acestu scopu a alege unu referinte; dar prin acest'a sa nu intardie nici predarea, nici facerea relatiunei seau a proieptului. Assemenea trebuie sa fie spriginite astufeliu de propuneri, ca tote celelalte proiepte, pentru de a ajunge in dieta la votare.

§ 40. Siedintiele dietei suntu publice. Esceptiunalmente se pote tine o siedintia confidintara, candu voru pofiti seau presedintele seau celu putinu 10 membri, si candu dupa indepartarea tuturor celor ce n'au dreptu de a participa la pertractare va decide diet'a asi. (§ 11 si 14 ai ord. diet. prov.).

§ 41. Diet'a e capace de concludere, candu suntu de fatia celu putinu jumtate membrii, ce si-au ocupatu locurile in dieta (§ 19 alu ord. diet. prov.).

§ 42. Obieptele speciale de consultare ajungu innaintea dietei:

- a) ca propositiuni ale Regimului prin commissarulu r. dietalu;
- b) prin propuneri din partea singuritoru membri ai dietei (§ 15 alu ord. dietei prov.).

§ 43. Proiepte de sine statatoare ale singuritoru membrii trebuie sa se predea in scrisu presedintelui dietei, si deaca prin presedintele seu la casu de refusare prin commissarulu r. dietalu se admitu la pertractare (§ 15 alu ordinei diet. prov.), apoi trebuie sa se predea mai nainte consultarei in comitetu.

Astfelu de proiepte trebuie sa fie spriginite celu putinu de 10 membri.

Deaca unu proieptu nu se sprigineste de ajunsu, se pune deadreptulu la o parte.

Deaca unu astufeliu de proieptu de sine statatoriu tinteste la aducerea unei legi anumite, trebuie sa se concepteze si sa se predea in forma de proieptu de lege completu.

§ 44. Unu proieptu sprijinitu deajunsu, tiparindu-se in tustrele limbele indatinat provinciale, vine de a se impartii intre membrii, si proieptatorulu, deca e cu potintia, pote cere o di. in carea obieptulu sa se dea la antai'a cetire, si proieptatorulu sa i se dea voia a-si motiva proieptulu. Diu'a se determina indata prin presedintele dietei.

§ 45. Ordinea obieptelor pertractande se determina prin presedintele dietei (§ 15 alu ordinei diet. prov.).

Ordinea dilei fia-carei siedintie vine a se face cunoscuta membriloru dietali deaca se pote la inchiderea siedintiei din urma, la tota ntemplearea insa innainte de inceperea siedintiei.

§ 46. Presedintele dietei deschide siedintia, indata ce suntu de fatia membrii in numerulu capace de concludere (§ 19 alu ord. diet. prov.).

§ 47. Dupa deschiderea siedintiei presedintele pune intrebarea, deaca cine-va cere a se rectificu protocolulu in sensulu § 74. alu acestei ordini de afaceri. Ne cerendu nimenea vro rectificare, protocolulu vine a se privi de rectificatu. — La casulu contrariu decide diet'a asupra rectificarei cerute.

Dupa aceea se anuntia proiepte si relatiuni admise de presedintele seau de commissarulu r. dietalu la pertractare, si in privinti'a celor d'antaiu se pune intrebare, deaca suntu spriginite, apoi se adue la cunoscentia dietei comunicate ale regimului, ale despartiamintelor si comitetelor, in fine alte incurse eventuale.

§ 48. Propositionile regimului, venindu la dieta, au de a se lua la pertractare si de a se decide innaintea tuturoru altoru obiepte (§ 16 alu ordinei diet. prov.).

Dar si propusatiuni de a le regimului mai nainte se tragu la consultarea in comitete.

Propositionile regimului n'au lipsa de intrebarea pentru spriginire, si fara preconconsultare nu se potu refusa.

Incatu proiepte de ale comitetelor pentru astufeliu de propositiuni se abatu dela acestea preste totu seau in unele parti, deaca s'aru refusa astfelu de proiepte, acele propositiuni ajungu la votare dupa formularea lor primitiva.

Regimulu ori cand pote modifica seau si retrage de totu propositionele sele.

§ 49. In diu'a, candu e unu proieptu antai'a data la ordinea dilei, proieptatorulu la cererea lui i se da cuventulu, pentru de a-si motiva proieptulu.

Dupa aceea se decide din partea dietei fara desbatere, ca da-se-va proieptulu unui comitetu esistente deja, seau altui'a,

ce sa se formeze din despartieminte cu câte un membru sau doi din fia-care despartiamentu.

Netranspunendu diet'a proieptulu la vreunu comitetu, acelaşi încatu nu e proieptu alu regimului, vine a se privi că refusat.

§. 50. Indata ce dupa decisiunea acum memorata se preda relatiunea presiedintelui, acest'a are de a dispune, ca sa se traduca si sa se tipareasca in tustrele limbile provinciale indatinate, apoi sa se impartiésca, si aduce obieptulu a două ora la ordinea dilei, si anume de asta data pentru desbatere si votare asupr'a părtiloru speciale ale proieptului.

Pertractarea sa nu se faca nainte de 24 ore de dupa impartirea relatiunei celei tiparite a comitetului.

Fiindu obieptulu la ordinea dilei pentru a două cetire, in dieta consultarea asupr'a relatiunei facute se deschide prin referintele.

§. 51. Cuprindiendu proieptulu mai multe parti, are de a premerge o desbatere generala, si cea speciala asupr'a diferiteloru puncte urmeaza apoi.

La finea desbaterei generale numai atunei are locu votare, deaca s'a proieptatu trecerea la ordinea dilei sau amanarea.

Aflându-se relatiunea in decurgerea pertractarei defectuosa in punctulu cest'a seau cel'a, diet'a o pôte dá comitetului indereptu pentru de a o intregi.

§ 52. Dupu votarea asupr'a singuriteloru puncte ale unui proieptu urmeaza totudeun'a votarea preste totu (cetirea a treia), si anume de regula in siedintia cea mai de aproape, deaca nu decide adunarea altmintrea.

La votarea preste totu nu se mai potu aduce proiepte laterale, si preste totu nu are locu desbaterea.

Nu mai cându părțile singurite ale unei decisiuni aduse prin modificare n'aru stá in legatura intre sine, se pôte admite unu proieptu pentru delaturarea acestui reu, despre care diet'a intr'un'a pôte decide rectificarea receruta.

§ 53. La casuri urginti diet'a pôte decide a scurtá formele pertractarei afaceriloru. Conclusulu, prin care se face această, deaca proieptulu se desemna cá urgente, se pôte aduce inca la comunicarea lui prin presiedintele seau la cetirea d'antaiu.

Desbaterea competente trebuie sa se margineasca pe lánge cestiunea urgentiei.

Prescurtările admitibile ale pertractarei se cuprindu intru aceea, ca

a) se pune comitetului unu terminu pentru facerea raportului,

b) indata dupa impartirea raportului celu tiparitu se pasiesce la pertractare,

c) se trece preste tiparirea proieptului seau

d) a raportului comitetului,

e) se da proieptatorului cuventulu de motivare, fara de a se fi pusu obieptulu la ordinea dilei, in fine

f) preconsultarea se lasa de totu la o parte.

Pentru de a decide asupr'a celoru două prescurtări din urma e) si f), se cere majoritatea de două parti din trei ale voturilor membriloru dietali de fatia.

Cu proieptulu de urgentia vine a se legá desemnarea prescurtárilor dorite.

§ 54. Alta exceptiune de la regula se face si la acele proiepte, ce se roducu numai la pertractarea formalá a afaceriloru.

Acelea nu e de lipsa sa se dea totudeun'a in scrisu, si se potu aduce prin presiedintele dupa impregurări si fara desbatere indata la votare si conclusiune.

§ 55. Am narea unei pertractări totu deun'a se pôte proieptá si decide.

Proiepte pentru incheierea desbaterei indata au de a se aduce prin presiedintele la votare, fara de intrebarea de spri-gimire.

Enunciându majoritatea incheierea desbaterei, oratorii inscristi pro si contra proieptului potu alege câte unul din mediloculu lor, si numai acestoru oratori alesi, apoi referintelului comitetului si — deaca n'a fostu preconsultare — proieptatorului ii e iertatu a luá cuventulu.

§ 56. Cine va sa vorbeasca asupr'a unui obieptu pusu la ordinea dilei, se pôte insinua in diu'a desbaterei inca si inainte de deschiderea siedintiei in persona si cu gur'a la se-

cretarulu denumitu pentru această de presiedintele. espi-mendu, ca vorbi-va pro seau contra proieptului.

List'a oratoriloru presemnati inca inainte de siedintia se cetesce prin presiedintele inainte de inceperea consultarei asiá, cá sa se póta scrie.

Oratorii se asculta dupa ordinea inscrierei si adeca asiá, ca unu oratoru „in contra“ face inceputulu, si pána cându se pôte se schimba unii cu altii oratorii, ce au declaratú ca voru vorbi „pro“ si „contra“.

Fia-care oratoru are voia, cá ajungendu la cuventu sa schimbe loculu seu in ordine cu loculu unui oratoru inscristu mai tardiu seau a cede dreptulu seu altui deputatu, dar unu oratoru, care a vorbitu asupr'a obieptului dejá de două ori, nu se pôte cede cuventulu.

Cine fiindu provocatu să vorbeasca nu e de fatia, perde cuventulu.

§ 57. Dupa-ce vorbescu toti oratorii inscristi, presiedintele da cuventu membriloru dietali ne inscristi, in ordinea aceea, dupa cumu se insinua prin scolare pe lánge spunerea numelui.

§ 58. Voindu sa ia cuventulu presiedintele cá oratoru, parascesce scaunulu presiedintialu si-lu reocupa numai dupa-ce s'a finitu obieptulu de totu.

§ 59. Referintii suntu datori a vorbi de pe tribuna.

Ei au dreptulu de a celi tractate scrise. Acestu dreptu compete afara de ei numai acelorú membru ai comitetelorú, ce fura denumiti pentru espunerea unui votu separatú, apoi presiedintelui r. si deputatiloru lui (§ 18 alu ord. diet. prov.)

Cuventulu de pe tribuna totu deun'a sa se adreseze cátra adunare, de-la locu cátra presiedintele.

Nici unui oratoru nu e iertatu a vorbi despre acelasi obieptu mai multu de cátu de două ori.

Presiedintele, vicepresiedintii si deputatii Guvernului r. potu luá cuventulu si de repetite ori, dar fara de a intrerumpe pre vr'un oratoru. (§ 18 alu ord. diet. prov.)

Digressiuni (abateri) de-la obieptu trágú dupa sine chiamarea presiedintelui „la obieptu.“

Dupa repetita chiamare la obieptu presiedintele pôte luá oratorulu cuventulu.

La casu de a se luá unui oratoru cuventulu pentru digressiunea de-la obieptu, diet'a, fara de a se face pertractare, pôte dechiará, ca totusi va sa anda pre oratorulu. Pentru astufeliu de conclusiune se cere votare nominala.

§ 60. Deaca unu deputatu in cuventarea seau aru vatemá bun'a cuviintia seau moral'a, ori deaca o espressioné a lui aru luá chiaru caracterulu de culpabilitate, presiedintele enuntia reprobarea acelei a prin chiamarea „la ordine.“

Presiedintele pôte intrerumpe cuventarea si luá oratorulu cuventulu si de totu.

§ 61. Celu indreptatitu de a participá la pertractare pôte pretinde dela presiedintele chiamarea „la obieptu“ seau la ordine. Presiedintele decide in privinti'a această, fara de a se provocá la adunare.

§ 62. La casu de votare se votezá nainte de proieptulu principalu asupr'a proieptelorú de amanare, apoi a celorú de modificare, si anume asupr'a celorú mai indepartate inaintea celorálte. — Darea votului se face numai prin afirmare seu negare fara motivare.

§ 63. Finindu-se desbaterea, presiedintele aduce la votare proiepte despre obieptele pertractate, si enuntia, in care ordine are de cugetu a aduce intrebările la votare.

Fia-care membru dietalu pôte proieptá a se rectificá formularea si ordinea intrebárilorú enuntiate de presiedintele, precumu si a se desface un'a intrebare in mai multe, si proieptulu, fiindu spriginutu de ajunsu, trebuie sa se aduca la votare.

§ 64. Votarea de regula se face prin scolare si remanere pe scaunu. — Deca rezultatulu dupa parerea presiedintelui e dubiu, se face prob'a contraria. Nedádu nici această rezultatú sigurú, se intreprinde votarea nominala.

Afara de aceea se face votarea nominala seu votarea secreta prin siedule de votare numai in urm'a decisiunei speciale a dietei. (§ 20 alu ord. diet. prov.)

La votarea prin siedule de votare priimesce fia-care membru dietalu siedule de votare tiparite cu „da“ si „nu.“ Votantii se striga prin unu secretaru pe nume, se numera si punu o siedula in urna.

Numerul sedulelor de votare trebuie să armonizeze cu alu votantilor în adevăr, căci la dincontră se repetiese votarea.

Cine la votarea nominală sau secretă, cându se citește numele lui nu e de fatia, mai târziu nu-si mai poate da votulu.

Fiindu voturile egale, cestiunea se privesce, că negata. (§ 19 alu ordinei dietale prov.)

§ 65. Resultatulu, ce ese din votarea facuta asupr'a tuturor proiectelor principale, laterale si de adaugere, vine a se enuntia prin presedintele.

§ 66. Protestele singuritoru sau mai multoru membri dietali asupr'a conclusiunilor aduse de dieta nu sunt admittibile.

§ 67. Presedintele, afara de alegeri, nicaandu nu voteza impreuna, pecandu membrii Gubernului r. dupa § 18. alu ordinei dietale provisorie numai intr'at'a iau parte la votare, incatu sunt membri ai dietei.

§ 68. Fia-care alegere in dieta, precum si in despartiaminte si comitele se face prin sedule de votare si se decide prin majoritate absoluta a voturilor participante la votare.

§ 69. Ne-castigandu-se la alegerea d'antiau majoritate absoluta de voturi, se face in asemenea modu a dou'a votare.

Neresultandu nici din acesti'a majoritate absoluta de voturi, se face alegere mai angusta.

Intr'acesti'a acela, cari la alegerea a dou'a primira voturile cele mai multe, intra in numerulu duplu alu celoru de alesu.

Avendu la alegerea a dou'a mai multi insi voturi egale, decide sortea, care din ei sa intre in alegerea mai angusta.

Resultandu si din alegerea mai angusta egalitate de voturi, asemenea decide sortea.

§ 70. Fia-care membru dietalu are dreptulu, de a aduce prin intrebări către presedintele dietei, către presedintii despartiamintelor si comitelor la desbatere unu obiectu, ce nu e pusu la ordinea dilei.

La nici o n'templare o desbatere inceputa deja nu e iertatu a se intrerumpe prin interpellatiune.

Interpellatiuni, ce va sa le adreseze unu membru dietalu către presedintele Gubernului r., sunt de a se predă presedintelui dietei in scrisu prevedute cu diece subscriptiuni, se impartasescu din partea acestui'a presedintelui Gubernului r. si se citescu in fatia dietei.

Responderea ori refuzarea astorfelu de interpellatiuni se transpune presedintelui dietei si prin acest'a se facu cunoscute dietei.

§ 71. Asupr'a interpellatiunilor facute si a respondei lor ori ce desbatere n'are locu.

§ 72. Fia-care membru dietalu are voia de a vorbi intr'un'a din cele trei limbi ale țierei, fără de a avé locu traducerea in celelalte limbi. (§ 23. alu ord. diet. prov.)

Nu mai comunicatele către dieta, proiectele si intrebările ce vinu la votare, se propun in tustrele limbile țierei.

§ 73. Despre fia-care sedintia porta secretarii protocolu, care pelanga intarirea presintiei membrilor in numeru recerutu pentru concluse, are de a cuprinde cu acuratetia comunicatele presedintelui, obiectele de pertractare, numele oratorilor, proiectele facute si conclusele aduse in urma lor. Protocolulu se porta, respective se traduce in tustrele limbile țierei.

§ 74. Protocolulu subscrisu de trei verificatori si de secretarii respectivi se pôte citi in sedintia cea mai de aproape, ori, deca nu se n'cuviintieza citirea, are sa stea trei dile dupa sedintia in cancellaria dietei. — Deca la ocaziunea citirei sau in sedintia cea mai de aproape dupa decurgerea terminulu de trei dile, la n'trebarea presedintelui nu dorese nimeni vr'o rectificare, protocolulu se privesce a fi rectificatu, la casulu dincontra decide diet'a asupr'a rectificării dorite.

Protocolulu de sedintia verificate se inseriu in protocolulu dietei, se tiparescu si se impartu între membrii.

Protocolulu de sedintia alu unei sedintii ne publice, timate esceptionalminte trebuie sa se faca si sa se citeasca inca n' sedintia si se petreacă asemenea in protocolulu dietalu.

Sa se publice ori nu, depinde de conclusiunea dietei.

§ 75. Pertractările dietei in tota estensiunea lor sa se ia prin stenografia, si autenticitatea lor sa se supravegheze prin verificatori.

§ 76. Raporturile stenografice au de a se predă prin presidiulu dietei folosirei publice.

Pertractările facute in dieta pelanga alaturarea protocolor sedintielor au de a se aduce prin commissariulu r. dietalu la cunoscintia preinalta. (§ 21. alu ord. diet. prov.)

§ 77. Dietei nu-i e iertatu, a intra cu reprezentantia vreunei alte provincii sau a vreunui regatu alu monarchiei in comerciul, asemenea nu-i e iertatu a emite publicatiuni.

Deputatiuni nu i iertatu a se admite in adunările dietei sau ale comitelor, si rogaminti si alte scripte numai atunci se potu primi din partea dietei, deca i se predau prin unu membru. (§ 22. alu ord. diet. prov.)

Tramiterea de deputati dietali la preainalt'a resedintia numai in urma concessiunei castigate dela Maistatea Sea c. r. Apostolica se pôte face. (§ 22. alu ord. diet. prov.)

§ 78. Presedintele dietei transpune rogamintile, ce nu se tinu de sfer'a buroului, la comitelulu pentru petitiuni, care are de a face despre ele propusatiuni către dieta.

§ 79. Proiecte pentru schimbarea acestei ordine de afaceri vinu a se aduce si a se tracta ca alte proiecte.

La Nrn-Univers. 212[1862.

Votu separat

alu deputatului din scaunulu Sabesiului Dr. Tincu la proiectulu pentru regularea referintielor comunali in fundulu regescu.

Inclita Universitate!

In cursulu desbaterilor asupr'a proiectului pentru regularea referintielor comunali in fundulu regescu s'a facutu prin majoritate unele concluse, care dupa parerea mea individuala sunt nedrepte, neintemeiate si in contr'a convietuiri in pace a Sasilor cu Românii din fundulu regescu, in contr'a caror concluse asternu acestu votu separat, si anume:

I. In contr'a cuventului „tierra sasésca“ (Sachsenland) din suprascriptur'a numitului proiectu. Dovedile, care se aduc din partea Sasilor pentru legalitatea nomenclaturei fundului regescu de Sachsenland, sunt cam aceste:

a) in tote cartile geografice, care se dau in mâna pruncilor nevinovati, sta, ca Ardelulu are trei pamenturi, adeca: ungurescu, secuiescu si sasescu.

b) in privilegiulu dela regele Stefanu Bathory prin care in 18 Februaru 1583 se intaresce dreptulu statutaru pentru fundulu regescu, se dice „Saxonum nostrorum terra“ etc. desi Sasii se silesca a scote numai terra, si pe urma ca in mai multe ordinatiuni dela 1849 incôce totu cam asia se numesce.

Ad a. E adevratu, ca in unele carti geografice se pomenesce pamentulu sasescu, inse aceste carti facute de oameni privati nu au potutu nici odata lua de la cineva unu coltiu de tierra si sa-lu daruiesca altui'a; pentru aceea unu opu privatu nu pôte servi nici odata de documentu publicu pentru legalitatea unei denumiri, de care apoi sunt legate consecutii de mare insemnătate.

Ad b. In diplom'a regeli Stefanu Bathory, nu se pomenesce de terra ca unu complexu eschisivu sasescu, ci sta espresso terras, sub care nu se pôte intelege alt-ceva decatu deosebitele scaune si districte ale fundului regescu, in care s'a introdusu dreptulu statutaru. Numirea acest'a in diplom'a pomenita se bazeaza pe acea imprejurare, ca in urma conjurării din 1437/8 facute din partea Ungurilor, Sasilor si Sasilor asupr'a Romanilor, prin care cesti din urma s'au scosu din tote drepturile ca atari, s'au facutu de tolerati in patria propria, pe cându Sasii au ramas domni in privintia administratiunei, fara inse de a se fi schimbatu natura fundului regescu fatia cu Regele, fara de a se fi daruitu prin unu cuventu fundulu regescu natiunei sasesci. Deci cuventulu tierra sasésca (Sachsenland) revoca totu de un'a in memoria Romanilor suveniru neplacute din veaculu suferintielor; afara de aceea diplom'a aceast'a e numai pentru intarirea dreptului privatu, si nu se pôte nici odata privi de documentu pentru unu dreptu publicu. Deaca in contr'a

acestoru documente private vomu aduce unele din dreptulu publicu alu Transsilvaniei d. e. Apr. P. III. 80; Apr. Comp. P. III. T. 1 si 3, unde peste totu loculu se dice fundus regius, ear nu szász föld, deaca vomu aduce inainte cu deosebire rescriptulu dela Imperatés'a Mari'a Teresi'a ddtto 19 I. Iiu 1769, ale caroi cuvinte: A mi kincstirokságunknak azon észrevételért, hogy a szász nemzet maga lakta földét nem mindenkor király földének nevezgeti, figyelmeztetni fogjuk őket mi a udvari kamaránk által de mivel azon föld mint regibb, mint újabb időkben, sőt magobban a hazai törvénye' ben olyan szaszság földének nevezgetik azon nevezgetés a király földének tulajdonát nem érdekli. —

Totu pentru aceasta numire nedrepta a urmatu in 3 Augustu 1770 o scrisore de mâna a Inaltei Imperatese, in care-si explica neplacerea, pentru-ca natiunea sasésca voiesce prin o numire sa schimbe natur'a fundului regescu si sa-si atribue siesi acestu pamentu. Se afla si astadi unii intre Sasi, cari credu, cumca fundulu regescu e de acea natura, ca pana cându va mai fi unu Sasu, nu pôte fi si nu se pôte numi altmintrelea decâtu pamentu sasescu. Deaca ar stá intru adeveru aceasta aksioma barbara, atunci consecutiile eii aru fi pentru Sasi insisi cele mai triste. Aceste ordinatiuni ale Inaltei Imperatese se vede ca nu au remasu fora resultatu, căci in punctele regulative din 1795. 1797. 1804. si 1805, care de altmintrelea suntu in limb'a nemtiassa, nu vine inainte nici barem odata conventulu Sachsenland, ci unde e vorb'a de numirea, pentru care au valóre aceste puncte, se dice peste totu loculu fundus regius. Din aceste pâna aici dise e destulu de invederatu, ca numirea fundului regescu de tiéra sasésca e nedrepta si neintemeiata. Dar fiindu ca aceasta numire aduce cu sine de multe ori frecări intre locuitorii acestui teritoriu, pentru ca Românii se eschidu din drepturi numai pentru aceea, căci s'aru aflá pe pamentu sasescu, e acésta numire nedrepta si 'ncontr'a scopului convietuiri in pace a diferiteloru nationalitati, e in contr'a intentiunilor umane ale Inaltului Regimu, e in fine in contr'a principiului egalei indreptatiri. — (Va urmă.)

Pregatiri de dieta.

Sabiiu in 16 Maiu. Unu titlu nou la recunoscinti'a poporului seu eparchialu deosebi si a natiunei române din Transsilvania preste totu si-a castigatu Escelenti'a Sea, Parintele Episcopu Andreiu Baronu de Siagun'a prin cerculariulu de sub Nr. cons. 326. a. c; prin care aducendu la cunoscinti'a fiiloru sei sufletesci cele mai essintiale puncte ale legei dietale, ii povatuesce, cum sa se folosésca de drepturile sele, ce insusiri sa caute la aceia, căror'a voru dá voturile sele, cum sa se impreune intru a dá aceste voturi la barbatii demni in tota privinti'a de increderea lor. Sperámu, ca cerculariulu Episcopescu va aflá pretulindenea echulu doritu, cu deosebire astadi, cându Românii stau gat'a, a reintrá dupa unu tristu intervalu de mai multi seculi prin portile dreptului constitutiunалу. Sperámu cu deosebire, ca preotimea romána, nascuta si crescuta din trupin'a poporului si partasia credintioasa a tuturor bucurieloru, dar' mai cu sêma a tuturor suferintieloru lui, petruindendu-se de important'a misiunei sele, va studiá din firu in peru legile concerninte publicate, va avé totdeun'a dinaintea ochiloru acestu cerculariu Episcopescu, va lumina, va svatui, va imbarbatá, ba va si feri—căci se pare ca va fi tare de lipsa, — pre poporeni'i sei de tôte influintiile cele stricatióse dinlauntru si din afara. Sperámu in fine, ca nu numai preotimea, ci preste totu ori ce Românii la ori ce casu de indoiéla nu va pregetá a se adressá cátra barbatii de incredere ai natiunei, si cu deosebire cátra redactionile foiloru române patriotice, care-si voru tiné de datorintia, nu numai a le dá deslucirile cerute câtu se va poté mai curendu, ci inca a le dá si in publicu, pentru de a ajunge la cunoscinti'a tuturor! —

Censulu de 8 fl. pentru alegatori.

In urm'a intrebárilor, ce ni se facu, ca ce anumitu are de a se 'ntielege prin „dare directa“? deca si cea de mosti? si cea de venitu? si aruncaturile (Aufschläge) la florinulu de dare?, aducemu la cunoscinti'a celoru-ce ne-au intrebatu si la a tuturor, ca prin dare directa se 'ntielege darea capului, darea de pamentu si darea

de venitu (proventu), in sa fâra aruncături. De aceea ori cine, care dare de capu, de pamentu si de venitu la oalta au platitu pe anulu 1861/2 8 fl. v. a., are dreptulu celu mare de a alege deputati la dieta. (Red.)

Principatele romane unite.

O depesia telegrafica, ce cerculeaza prin foile vienese, spune, ca Principele Cus'a inca nu s'a reintorsu din calatori'a prin tiéra; asseminea ca generalulu Türr a venitu in 24 Maiu c. n. la Bucuresci si a descalecatu in consulatulu italianu, asceptându aici reintórcerea Principelui din Moldavi'a. —

Deca potemu dá crediementu unei epistole din Bucuresci ddtto 18 Maiu c. n. la „Press'a“ din Vien'a, apoi lucrurile din Romani'a se incurca totu mai tare din di in di si nu se voru poté fini, decâtu prin o cura radicala. Căci de ore ce guvernulu stapanesce cu un bugetu nevotatu de camera de o parte, ear de alta parte poporulu totu mai tare refusa stapanirei platirea contributiuneloru neintarite de camera: numai dóna lucruri se potu: adeca au restórna Principele reprezentanti'a tierei de totu si la dictatur'a, au restórna reprezentanti'a poporului pre Principele si chiana pe tronulu romanescu devenitu in vacantia unu Principe strainu. Căci cá sa resigneze Principele de buna voia, aceast'a corespundintele amintitu crede ca o poté deminti in modulu celu mai siguru.

Russi'a si Poloni'a.

Note in favórea Poloniloru au tramisu la Petropole si Oland'a si Dani'a. Cabinetulu russescu raspunde cu tonulu celu indatinatu finu si digressivu. Intr'aceea Franci'a si Engliter'a prepara in reprinderi serióse; mare cu deosebire se pare a fi dorinti'a Englesiloru de a se bate cu Russii. Se ascepta cu incordare, cá sa se alature si Austri'a lãnga puterile apusene.

De indreptatu.

In Nr. 38. in contribuirile pentru Assotiativue la numele d. inv. Chigsi'a din Dev'a remase afara sum'a de 5 fl. v. a. —

Nr. 21—1

Constantinu Bugarski

negotiatoru de specerii, marfe coloniale si de colori in Sabiiu recomanda depositulu seu bine assortatu de zacháru, cafeá, urediu, oleuri si tôte mărfile de speceria pelãnga assecurarea celoru mai fine măruri si a celui mai promptu servitiu.

Localulu de vendiare: Strad'a de susu a Cisanáiei in cas'a domnului Androne Nr. 143.

20—1

Edictu.

Anu'a Banu din Poiéna Scaunulu Mercurei, care cu necredintia au parasitu pre legiuitulu seu barbatu Nicolea Banu totu din Poiéna, se provóca prin acést'a, cá in terminu de unu anu si 10 zile dela datulu de fatia negresitu sa se infatisiedie la acestu Scaunu Protopopescu impersóna, seu prin Procuratoru, spre a stá fatia cu legiuitulu seu sotiu, pentru ca neivindu-se, se va hotari si fãra de dâns'a, ceea ce legea dictédia.

Sabiiu 1 Maiu 1863.

Petru Badila, Prot. gr-res. alu Mercnrii.

15—3

Anunciu literariu.

„Classiculu latinu Corneliu Nepote, tradusu si explicatu cu note in limb'a romana, de Canoniculu Andrea Liviu, a esitu de subtu tipariu, si se afla de vendiare la auctorul in Lugosiu cu 1 fl. v. a.“

Burs'a din Vien'a in 29/17 Maiu 1863.

Metalicele 5%	75 85.	Actiile de creditu	193. 30.
Imprumutulu nat. 5%	80. 80	Argintulu	110. 35.
Actiile de banca	793.	Galbinulu	5. 29.

Redactoru raspundietoru Zacharia Boin.

Editur'a si tipariulu tipografiei diecsane.